

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING BEHEER EN VERKEER

Datum: 11 april 2012
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 20.00 - 22.20 uur

Aanwezig: dhr. J.P.A. van Rooij (voorzitter), dhr. W. Moes (PvdA), dhr. J. Evenhuis (VVD), mw. S.A. Koebrugge (VVD), dhr. J.H. Luhoff (D66), dhr. M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), dhr. K.S.N. van der Veen (GroenLinks), dhr. E. Eikenaar (SP), dhr. J.P. Dijk (SP), mw. I. Jongman-Mollema (ChristenUnie), dhr. R.P. Prummel (Stadspartij), dhr. G.J.D. Offerman (Stadspartij), dhr. J. Bolhuis (Stadspartij), dhr. J.B. Houwing (Student & Stad), dhr. G.J. Kelder (PvdD)

De wethouders: mw. C.T. Dekker, mw. J.A. Visscher

Namens de griffie: dhr. W.T. Meijer (commissiegriffier)

Afwezig m.k.: mw. H. Rademaker (SP), dhr. A. de Rooij (PvdA), dhr. J. Seton (CDA), mw. G.E.J. Copini-van der Meulen (D66)

Verslag: dhr. Z. Jeuring (Notuleerservice Nederland)

Insprekers:

mw. Driessen, mw. Dorenbos, dhr. Nieboer, dhr. De Vries en mw. Kiki bij agendapunt B2. Raadsvoorstel Evaluatie Hondenbeleid.

A1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.
- 16 april om 19.00 uur: inloopvragenuur tram.
- 18 april om 13.00 uur: extra commissievergadering B&V over tram.
- 18 april om 20.00 uur: expertmeeting stadsdistributie.
- Rondgelegd: bespreekpunten bij B5 brief nachtburgemeester en burgerbrieven m.b.t. hondenbeleid.

Wethouder Visscher:

- De toegezegde brief over handhaving en hondenbeleid komt binnen twee weken en kan worden betrokken bij het handhavingsplan openbare ruimte.
- Lentekriebels: de raadsleden ontvangen een overzicht met alle acties.

Wethouder Dekker:

- Motie fietsenstallingen Werkmanbrug: het voorstel komt over enkele weken.
- De briefwisseling met dhr. Kamminga over de tram: de globale beoordeling wordt door dhr. Nanninga gegeven. Hij is deskundig op tram- en busgebied. De wethouder hoopt het rapport op 18 april aan de commissie te kunnen sturen.

A2. Vaststelling agenda

Het conformstuk Groencompensatie gaat op verzoek van GroenLinks naar het inhoudelijk deel.
De agenda wordt gewijzigd vastgesteld.

A3. Langetermijnagenda en lijst toezeggingen, initiatiefvoorstellen en moties

Geen opmerkingen.

A4. Conformstukken

a. Nacalculatie 2011 Wensen van Stadgers

(raadsvoorstel 21 maart 2012)

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Kan het resultaat van 60.000 euro worden besteed aan nog bestaande wensen van Stadgers?

Wethouder Dekker:

- Met de raad is afgesproken welke wensen worden uitgevoerd. Dat is gebeurd en er is geld overgebleven. Afspraak is dat dit naar het concern gaat.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Bespreekt met de wethouder of een overgebleven wens nog kan worden uitgevoerd.

Het voorstel gaat als stuk met 1-minuutinterventie naar de raad van 25 april 2012.

A5. Rondvraag

Dhr. Moes (PvdA):

- Fietsparkeren: in de Oude Ebbingestraat stapelen de fietsen zich op een bepaalde plek bij een winkel vaak op. Kan het college ernaar kijken?

Wethouder Dekker:

- Komt erop terug.

B1. BORG-rapportage 2011

(raadsvoorstel 1 maart 2012) +

Uitwerking motie Burgerbetrokkenheid bij BORG

(collegebrief 23 februari 2012)

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Gaat akkoord met de voorstellen en hoopt dat de BORG-normen kunnen worden opgeschreefd zodra de gemeente beter bij kas zit.

Dhr. Offerman (Stadspartij):

- Vindt de uitvoering van de motie terughoudend. De bedoeling van de motie was mensen te verleiden zelf iets te doen aan hun straat. Waarom kan dat niet?

Dhr. Eikenaar (SP):

- Het resultaat is goed. De komende jaren wordt het bij straatverlichting beter.
- Is tevreden over de uitvoering van de motie.

Dhr. Luhoff (D66):

- Is tevreden over de rapportage en over de uitvoering van de motie.
- Wijst op het uitstekende initiatief Wil de Orka op zondag 15 april.

Dhr. Kelder (PvdD):

- Sluit zich aan bij de woorden van dhr. Luhoff.
- Ecologie: spreker hoopt dat over 7 jaar een score van boven de 90% wordt bereikt.

Dhr. Moes (PvdA):

- Het niveau van onderhoud moet niet omlaag, ook niet om geld te besparen.
- Hoe kan het dat burgerparticipatie in een wijk als Noorddijk goed lukt en in andere minder?

Dhr. Houwing (Student&Stad):

- Is tevreden over de BORG-rapportage, vooral wat betreft het langcyclisch onderhoud.
- Is het eens met het vasthouden aan kwaliteitseisen.
- Is tevreden over de uitvoering van de motie. De maatregel met betrekking tot beloning is goed en het weergeven van contactpersonen op de stadsplattegrond bevordert de communicatie in de buurt.

Dhr. Evenhuis (VVD):

- Is tevreden over het beleid van de wethouder en is het eens met de vier voorstellen voor de binnenstad en Noorddijk.
- Stelt voor als experiment stoelen of bankjes in de binnenstad neer te zetten.
- Heeft waardering voor de BORG-vrijwilligers en voor de grafieken in de tekst. Een goede beloning voor de vrijwilligers is een duurzaam gereedschap.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Vindt de BORG-rapportage een goede zaak.
- Opengebroken stoepen moeten beter worden teruggelegd.
- Graffiti: de ChristenUnie komt hierop terug.
- Het college reageert 'beleidsarm' bij het onderwerp meer mensen te betrekken bij de stad. Het college moet enthousiasme uitstralen.

Wethouder Visscher:

- Het resultaat ziet er goed uit; met een score van 90% is de stad goed op orde.

- Burgerparticipatie: naast Noorddijk zijn ook in andere wijken mensen actief. Het college komt met een overzicht van groenparticipatieprojecten.
- Uitvoering motie: de gemeente faciliteert de mensen, zij zijn wel degelijk creatief en hebben voldoende ideeën. De beloning van vrijwilligers is steeds vaker materieel zoals gereedschappen, waarmee de omgeving in een goede staat wordt gehouden. De groenparticipatie is een groot succes; de gemeente staat de mensen met raad en daad bij. Wil de Orka is een prima initiatief.
- De wethouder komt terug op het herbestraten van stoepen.
- Stoelen en bankjes in de binnenstad: er is al veel straatmeubilair in de stad.
- De wethouder vraagt de commissie of de motie BORG op Gronings Peil 2 naar tevredenheid is uitgevoerd.

De voorzitter:

- Stelt vast dat de commissie tevreden is met de uitvoering van de motie.

Het voorstel gaat als conformstuk naar de raad van 25 april 2012.

B2. Evaluatie hondenbeleid

(raadsvoorstel 15 maart 2012)

Inspreker mw. Driessen (Vereniging Hondvriendelijk Groningen) is voor het opruimen van hondenpoep, maar begrijpt niet dat de gemeente de honden overal aangeliend wil hebben. Honden kunnen in veel meer gebieden, vooral in groengebieden, loslopen. Loslopende honden moeten alleen worden bekeurd als zij overlast veroorzaken. Loslopen is belangrijk voor een hond. Uitgangspunt van het beleid is de overlast veroorzaakt door hondenpoep. Waarom is dan het aanlijngedrag het hoofdpunt van de handhaving geworden? Spreker wijst op het aantal bekeuringen aangaande het aanlijngedrag. De manier van handhaven is niet prettig, BOA's zijn niet herkenbaar. De vereniging is voor shared space en is voor samenwerking met de gemeente.

Inspreker mw. Dorenbos wijst op het initiatiefvoorstel van David de Jong van de ChristenUnie, ooit gericht op beïnvloeding van houding en mentaliteit en op het ontaarden van handhaving in een heksenjacht. Dit laatste is nu echter een feit. Er ligt geen duidelijk voorstel waar precies wat mag. De communicatie was eenzijdig en onvoldoende, vooral met de hondeneigenaren. Spreker geeft aan hoe de heksenjacht gebeurt. Voor die tijd werd de hondenpoep door de eigenaren goed opgeruimd. Het ging mis toen de gemeente de bestuurlijke strafbeschikking ging toepassen. De gemeente moet gaan overleggen met hondenbezitters.

Inspreker dhr. De Vries citeert de Nationale Ombudsman in een artikel afgelopen zaterdag in NRC Weekend. Het gaat over de manier van handelen van de overheid, los van de burger en de klant, het teveel aan regels en het willen controleren van de hele samenleving. Er ligt een nieuw beleid, maar de opruimplicht en de aanlijnplicht blijven gehandhaafd. We zijn terug bij de situatie van voor 2009. De aanpak om tot gebieden te komen, is verlaten. Het handhaven moet zich richten op het opruimen van hondenpoep. Niet aanlijnen moet alleen worden bekeurd als daadwerkelijk overlast plaatsvindt. Meer afvalbakken op goede plekken zijn nodig.

Inspreker dhr. Nieboer is het eens met de vorige sprekers. Handhaving moet zich richten op alle soorten overtredingen in de openbare ruimte. Uitrengebieden zijn slecht aangegeven. De folders zijn niet ruim genoeg verspreid.

Inspreker mw. Kiki zegt dat het voor hondenbezitters niet leuk meer is hun hond uit te laten. Men kan zelfs een strafblad krijgen. Een hond is belangrijk voor de mensen en op deze manier kunnen zij niet meer genieten. Een second opinion is nodig. De stad moet leefbaar blijven.

Dhr. Kelder (PvdD):

- Kan zich in grote lijnen vinden in de opmerkingen van de insprekers.
- Bedankt het college voor de uitgebreide documentatie en de inspraakmogelijkheden.
- Spreker heeft twee opmerkingen bij de conclusies n.a.v. de enquêtes.
- De visie van de VHG ziet er prima uit. Een positieve houding van de gemeente is belangrijk. De overlast ontstaat slechts door enkelen.
- De fractie is voor een aanlijnplicht in het centrum, langs drukke wegen en in kwetsbare ecologische gebieden, en van 1 april tot 1 oktober in gebieden met drukke recreatie. Als mensen een hondenbewijs hebben gehaald, moeten zij ontheffing van het aanlijngedrag kunnen krijgen. De fractie komt met een voorstel in de raad.

- De fractie is blij met de algemene opruimplicht. Meer afvalbakken zijn nodig evenals het verstrekken van biologisch afbreekbare zakjes aan eigenaren.
- Het bekeurbeleid zou een wending moeten krijgen. Er is nauwelijks bekeurd vanwege de opruimplicht; wel voor het niet aanlijnen. Het draagvlak voor het hondenbeleid verdwijnt als niet wordt bekeurd voor echte overlast.
- Kan ook vrijstelling van de opruimplicht worden gegeven aan mensen met een handicap of mensen in een rolstoel?
- Het is niet acceptabel dat hondenbezitters een strafblad opbouwen.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Wacht de moties van de PvdD af en wil graag samenwerken.
- Steunt de doelstellingen van de VHG, behalve de opmerkingen over de opruimplicht.
- Er zijn meer uitlaatgebieden nodig.
- Via het bestand van de hondenbelasting kan direct worden gecommuniceerd met hondenbezitters. Nog beter is deze belasting af te schaffen.
- Er zijn meer afvalbakken nodig, evenals een betere afbakening van de uitlaatgebieden.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Er is nog steeds een probleem dat moet worden opgelost.
- De algemene opruimplicht: spreker vreest dat die niet kan worden gehandhaafd. Het college laat dit enigszins doorschemeren.
- De fractie is voor meer afvalbakken, maar tegen het verstrekken van gratis afvalzakjes.
- Spreker is er niet voor dat honden los mogen lopen buiten de uitlaatgebieden.
- Klopt het dat hondenbezitters een strafblad kunnen krijgen?
- Handhaving: de nadruk moet liggen op het handhaven van het opruimen van hondenpoep.

Dhr. Eikenaar (SP):

- Het college slaagt erin het midden te vinden tussen de wensen van de hondenbezitters en die van de mensen die overlast van ondervinden. Een algemene aanlijnplicht is rechtvaardig.
- Positief is dat uit de BORG-schouw blijkt dat hondenpoep goed wordt opgeruimd.
- Algemeen handhaven is beter dan pas handhaven bij echte overlast, zoals de VHG wil.
- Spreker steunt de algemene opruimplicht.
- De ervaring is dat hondenbezitters elkaar aanspreken op verkeerd gedrag. Dat is positief.

Dhr. Luhoff (D66):

- Vindt het goed dat er een duidelijke lijn is bij de aanlijnplicht en de opruimplicht.
- Heeft gehoord dat de communicatie met de VHG beter had gekund.
- Shared space is een interessante gedachte. De plekken dienen goed te worden aangegeven.
- Handhaving moet eenduidig gebeuren. Communicatie hierover naar hondenbezitters is nodig.

Dhr. Moes (PvdA):

- Gezien de kritische opmerkingen van de VHG: zijn hun opmerkingen serieus meegenomen?
- De PvdA staat achter de algemene opruimplicht en het plaatsen van meer afvalbakken bij uitreengebieden.
- Het aanlijngedrag: er zijn verschillende redenen dit te doen.
- Welke interpretatieruimte bestaat er voor een handhaver? Het gezonde verstand van de handhaver zou een rol moeten spelen, net als dat van de hondenbezitter.
- Er bestaat geen verschil in handhaving bij hondenpoep en bij overige vormen van overlast.
- De fractie vindt het idee van een groot hondenpark prima. Als het college dit niet oppakt, overweegt de fractie zelf met een voorstel te komen.

Mw. Koebrugge (VVD):

- In hoeverre kan het hondenbeleid worden gehandhaafd? Zo niet, schiet de algemene opruimplicht niet door? Kosten de extra afvalbakken niet te veel?
- De handhaving moet beter. De focus moet vooral op handhaving van de opruimplicht liggen in plaats van op handhaving op de aanlijnplicht. Echte overlast moet centraal staan.
- Alleen ontheffing voor hulphonden is nodig.
- Korting op cursussen is niet goed.
- Een algemene aanlijnplicht gaat wat te ver. Regels kunnen worden opgesteld om het mogelijk te maken dat een hond los kan lopen in een park.

- Klopt het dat hondenbezitters een strafblad kunnen opbouwen?

Dhr. Houwing (Student&Stad):

- De opruimplicht is vanzelfsprekend.
- Uitlaatgebieden in de vorm van uitrengebieden en losloopgebieden zijn wenselijk. Uitbreiding is ongewenst.
- De evaluatie geeft de knelpunten van het beleid goed aan. De voorgestelde maatregelen zijn daar goed op gericht.

Dhr. Van der Veen (GroenLinks):

- Kan zich goed vinden in de opruimplicht. Het handhaven ervan is wel ingewikkeld, vooral in een wijk met hoog gras zoals Beijum.
- Vindt extra afvalbakken op speelplekken nodig.
- Vindt de pilot Shared Space positief.
- Draagvlak onder hondenbezitters is belangrijk.

Wethouder Visscher:

- Geeft uitleg over de doelen van het hondenbeleid en over de totstandkoming van het beleid.
- Het college probeert aan de kritiekpunten tegemoet te komen, zoals te weinig uitloopgebieden en te weinig handhaving.
- De evaluatie leidt tot enkele aanpassingen, zoals bij poepoverlast in uitlaatgebieden. Dit laatste leidt tot de algemene opruimplicht.
- Het belonen van goed gedrag is prima en door de VHG aangedragen; dit leidt tot het goed opzetten van twee pilots Shared Spaces.
- Het college verschilt op het punt van de handhaving van mening met de VHG. De wethouder geeft uitleg over hoe de handhaving plaatsvindt.
- Groningen heeft gekozen voor de bestuurlijke strafbeschikking omdat dan het OM niet meer hoeft op te treden. Dit geldt voor allerlei vormen van overlast. Als een strafblad vanwege hondenovertreedingen ontstaat, komt een verklaring omtrent goed gedrag niet in gevaar. Dit is landelijke regelgeving.
- Het handhaven op werkelijke overlast is een lastig punt. De regels moeten helder en handhaafbaar zijn. Daarom is gekozen voor gebieden met verschillende regimes. Alle gestelde regels worden gehandhaafd. Handhaven op hondenpoep is moeilijk. Daarom zijn de regels aangepast.
- Handhaving vindt plaats op basis van proportionaliteit.
- Afvalbakken worden in overleg met de VHG beter geplaatst. Als het nodig is, kan worden gekeken naar uitbreiding van het aantal.
- Hondenbelasting is geen doelbelasting.
- Een eventueel initiatief voor een hondenpark wordt door het college bekeken.
- Op basis van de door de commissie gegeven indruk worden de bezwaarschriften afgehandeld. Daarna komt het voorstel naar de raad.

Het voorstel gaat als besprekingsstuk naar de raad van 30 mei 2012.

B3. Proef met snelheidsdisplays (deel 2)

(initiatiefvoorstel Stadspartij februari 2012)

Dhr. Houwing (Student&Stad):

- Is voorstander van het middel snelheidsdisplays.
- Goed om het op andere plekken in te voeren. Heeft dit volgens het college een gunstig effect? Zijn er voldoende middelen voor aanwezig?

Dhr. Luhoff (D66):

- Hoeveel gaat dit voorstel kosten?

Dhr. Moes (PvdA):

- Vindt het een goed voorstel. Op geschikte locaties kan het worden gerealiseerd.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Het is een goed voorstel. Hoeveel gaat het kosten?

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Heeft nu geen verkeerskundige en financiële beoordeling beschikbaar.

- Is voorstander van het voorstel als plekken met redenen omkleed worden aangewezen.

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks):

- Wil het eerst over de financiën hebben. Ook andere maatregelen hebben geld nodig.

Dhr. Dijk (SP):

- Is het eens met mw. Jongman.

Wethouder Dekker:

- Vindt het een sympathiek voorstel. Het display aan de Helperzoom heeft resultaat. Het moet op bepaalde plekken worden gedaan, in overleg met de wijken.
- Een display kost 4000 euro.
- Voor de zomer ontvangt de commissie een aantal potentiële locaties.

Dhr. Bolhuis (Stadspartij):

- Is blij met de reacties van de fracties en van de wethouder en wacht de verdere uitvoering af.

Het voorstel gaat ongewijzigd naar de raad van 25 april 2012.

B4. Bij het Julianaplein anders linksaf de stad in

(initiatiefvoorstel Stadspartij 21 februari 2012)

Dhr. Moes (PvdA):

- De Zuidelijke Ringweg gaat binnen enkele jaren volledig op de schop. Daarom is dit voorstel niet opportuun. Er zijn trouwens alternatieven om de stad binnen te rijden.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Gezien de aanstaande werken aan de ringweg en het feit dat de bereikbaarheid geen punt meer is, is de fractie niet voor het voorstel.

Dhr. Evenhuis (VVD):

- Het is een mooi voorstel, maar rekening moet worden gehouden met de komende werken.

Dhr. Luhoff (D66):

- Welk probleem wordt met het voorstel eigenlijk opgelost? De stad is goed bereikbaar.

Dhr. Van Rooij (Student&Stad):

- Is zoiets wel noodzakelijk? Wat zijn de consequenties voor het verkeer daar? Is financiering mogelijk?

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks):

- Is het eens met mw. Jongman.

Wethouder Dekker:

- Wijst erop dat het geen nieuw voorstel is. Het is al goed bekeken en niet uitgevoerd vanwege de hoge kosten en de beperkte tijdswinst. Bovendien is er een alternatief. Tevens speelt mee dat de Zuidelijke Ringweg binnen enkele jaren op de schop gaat.
- Het college is daarom niet voor het voorstel.

Dhr. Offerman (Stadspartij):

- Het punt is om mensen te helpen die de omgeving niet kennen, bezoekers en toeristen.
- Begrijpt niet dat de kosten zo hoog zijn. Het is slechts een oplossing voor beperkte tijd.
- De fractie past het voorstel enigszins aan.

Het voorstel gaat na wijziging door naar de raad van (zo mogelijk) 25 april 2012.

B5. Weg met de herrie

(open brief Nachtburgemeester en Groninger Nachtwacht)

Dhr. Houwing (Student&Stad):

- In Groningen moet uitgebreid ruimte zijn voor livemuziek.
- De brief van dhr. Garrit verbaast spreker. Daarom zijn samen met de PvdA bespreekpunten aangedragen. De volgende vragen bestaan: wat is het beleid rond livemuziek in de horeca? Hoe zit het met de in de brief genoemde herriedagen?

Dhr. Moes (PvdA):

- Mag livemuziek in de horeca altijd, mits voldoende isolatie aanwezig is?
- Zo ja, kunnen de ondernemers hierover worden geïnformeerd?
- Graag op de website de term herriedagen veranderen in festiviteitendagen.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Wat vindt het college van de punten van de nachtburgemeester? De VVD is er positief over.

Dhr. Luhoff (D66):

- Is enthousiast over de voorstellen.

Dhr. Kelder (PvdD):

- Is het eens met de vorige sprekers.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Vindt dat aan omwonenden moet worden gedacht.
- Is nog niet overtuigd van het gelijk van de indieners.

Dhr. Eikenaar (SP):

- Als livemuziek geen overlast geeft, is er geen probleem. Graag een reactie van de wethouder of dit zo is.

Dhr. Van der Veen (GroenLinks):

- Is het eens met het veranderen van de term herriedagen.

Wethouder Dekker:

- Landelijke wetgeving en gemeentelijke regelgeving spelen een rol.
- De term herriedagen wordt aangepast.
- Livemuziek mag geen overlast veroorzaken. Het mag 24 uur per dag.
- Als er klachten zijn, vindt handhaving plaats.
- Er komt nog een gesprek met de nachtburgemeester. Een kopie van de brief van het college aan de nachtburgemeester gaat naar de commissie.

B6. Groencompensatie

(raadsvoorstel 21 maart 2012)

Dhr. Van der Veen (GroenLinks):

- Bij boomkap moet een plicht tot herplanten of compensatie zijn.
- Spreker bedankt het college voor de inzet.
- Het probleem is dat bomen verdwijnen door verhoging van de parkeernorm. Kan dit worden gecompenseerd door middel van groen in wijken? Zijn er afspraken met de wooncorporaties?
- Welke middelen zijn mogelijk om ontgroening tegen te gaan?
- Graag burgers informeren over ontgroening. De fractie heeft zorgen over ontgroening.

Dhr. Kelder (PvdD):

- Ontgroening is een groot zorgpunt, vooral voor de dieren in de stad en voor het stedelijke klimaat. De fractie vraagt er al langer aandacht voor.
- Waarom niet altijd een herplantplicht, ook bij particulieren?

Wethouder Dekker:

- Het groencompensatiebeginsel is in het beleid vastgelegd.
- Soms worden in straten minder bomen teruggeplant om die bomen meer kans op een langere levensduur te geven.
- Soms worden op andere plekken bomen teruggeplant.
- Goed wordt opgelet de balans niet steeds negatief te laten uitvallen. Het gehele boombeheer is bepalend.
- Nieuwe vormen van groenbeheer: de daken, verticale elementen, het overleg met wooncorporaties.
- Particulieren krijgen steeds meer belangstelling voor groenbeheer. De gemeente stimuleert dit.
- Herplantplicht bij particulieren is in de praktijk niet altijd reëel, bv. in kleinere stadstuinen.

Het voorstel gaat als conformstuk naar de raad van 25 april 2012.

C1. Ingekomen stukken

Geen opmerkingen.

C2. Vaststelling verslagen 14 en 21 maart 2012

De verslagen worden ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering om 22.20 uur.